

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ПОЛОЖЕННЯ
про Комісію з етики
в Центральноукраїнському державному університеті
імені Володимира Винниченка

Затверджено
вченою радою університету
(протокол №13 від 28 квітня 2025 року)

Голова вченої ради,
ректор Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка

проф. Соболев Є.Ю.

28 квітня 2025 року

Положення про Комісію з етики в Центральнуукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка / Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. – 8 с.

УКЛАДАЧІ:

Жигора І.В., в.о. завідувачка відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, к.філ.н., доцент;

Нікітіна О.О., в.о. проректора з науково-педагогічної роботи, к.пед.н., доцент;

Харченко С.П., завідувач навчально-методичного відділу, к.філос.н., доцент.

Відповідальний за випуск: Жигора І.В.

Друкується за рішенням
вченої ради
Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка
(протокол №13 від 28.04.2025 року)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про Комісії з етики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (далі – Положення) визначає порядок діяльності Комісії з питань етики (далі – Комісія), основні завдання, права, обов'язки, повноваження та склад Комісії, процедуру розгляду справ щодо порушення норм академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин членами університетської спільноти, взаємодію з учасниками освітнього процесу та структурними підрозділами Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (далі – Університет).

1.2 Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Статуту Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (далі – Університет), Етичного кодексу університетської спільноти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка інших нормативно-правових актів України.

1.3 Комісія з етики є постійно діючий незалежний колегіальний дорадчий експертно-консультативний орган Університету, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів, фундаментальних принципів академічної доброчесності та розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти.

1.4 У своїй діяльності Комісія з етики керується нормативними документами, зазначеними в п.1.2 Положення, внутрішніми локальними нормативними актами Університету, цим Положенням.

Діяльність Комісії базується на принципах законності, чесності та порядності, справедливості, взаємної довіри, компетентності та професіоналізму, відповідальності, партнерства та взаємоповаги, прозорості.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КОМІСІЇ

Основними завданнями Комісії є:

2.1 сприяти розвитку партнерських відносин та зміцненню довіри між учасниками науково-освітньої діяльності, консолідації університетської спільноти;

2.2 налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;

2.3 консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість у їхній етичності, та щодо дій, які можуть призвести до порушень норм «Положення про академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка»;

2.4 надавати рекомендації щодо реагування на порушення норм Етичного кодексу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка»;

2.5 забезпечувати розгляд та аналіз ситуацій, пов'язаних з порушенням етичних норм унаслідок конфлікту інтересів;

2.6 сприяти розв'язанню етичних конфліктів між учасниками академічної спільноти в Університеті, вирішувати конфліктні ситуації конструктивно, в атмосфері взаєморозуміння та поваги, предметно і справедливо;

2.7 розробляти рекомендації щодо покращення морально-психологічного клімату в трудовому колективі, культури поведінки членів університетської спільноти та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів;

2.8 ініціювати зміни і доповнення до Етичного кодексу та цього Положення.

3. СКЛАД, ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ КОМІСІЇ З ЕТИКИ

3.1 Комісія з етики включає осіб, що користуються беззаперечним моральним авторитетом у колективі Університету, володіють необхідними особистісними якостями, соціальним та академічним досвідом для здійснення моніторингу за дотриманням членами університетської спільноти норм Етичного кодексу.

3.2 Комісія з етики складається з дев'яти членів, а саме:

три представники від професорсько-викладацького складу;

два представники від здобувачів вищої освіти;

один представник від аспірантів та докторантів;

один представник від адміністрації університету;

два представники від навчально-допоміжного персоналу.

3.3 Висування кандидатів:

3.3.1 Кандидатури до складу Комісії з етики від професорсько-викладацького складу пропонуються вченими радами факультетів (1 кандидатура від факультету);

3.3.2 Кандидатури до складу Комісії з етики від навчально-допоміжного персоналу пропонує первинна профспілкова організація працівників університету.

3.3.2 Кандидатури від здобувачів вищої освіти, аспірантів та докторантів пропонує студентська рада університету та студентська профспілкова організація.

3.3 Склад Комісії, визначений вченою радою Університету, затверджується наказом ректора.

3.4 До роботи Комісії з етики, крім її учасників, можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти з питань, що розглядаються, без права участі в голосуванні.

3.5 Члени Комісії працюють на громадських засадах.

3.6 Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

Одна і та сама особа не може бути членом Комісії з етики більше ніж 2 терміни підряд.

3.7 Після завершення терміну повноважень Комісія з етики продовжує виконувати покладені на неї повноваження до обрання нового складу Комісії.

3.8 Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник.

Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо – здійснює секретар.

3.9 Членство в Комісії з етики припиняється у разі:

– подання заяви членом Комісії про складення повноважень за власним бажанням;

– систематичне невиконання обов'язків члена Комісії чи порушення ним

Етичного кодексу;

– припинення трудових відносин з Університетом чи відрахування зі складу здобувачів освіти.

3.10 Заява про складення повноважень члена Комісії подається Голові Комісії. Рішення про припинення членства в Комісії внаслідок систематичного невиконання членом Комісії своїх обов'язків чи порушення ним Етичного кодексу приймається Комісією за поданням голови Комісії.

Рішення вважається прийнятим, якщо його підтримало більшість від складу Комісії.

3.11 У разі дострокового припинення особою членства в Комісії з етики Комісія має право ініціювати обрання до її складу нового члена

3.12 Члени Комісії не можуть делегувати свої повноваження іншим особам.

3.13 За кожним членом Комісії з етики визнається право не брати участі у розгляді конфліктної ситуації за умови існування обставин, що можуть поставити під сумнів його незацікавленість у конкретній справі (наявність конфлікту інтересів).

4. ПОВНОВАЖЕННЯ КОМІСІЇ З ЕТИКИ

4.1 Повноваження Комісії з етики полягають у сприянні розв'язанню етичних конфліктів між учасниками академічної спільноти в Університеті у сфері академічної (освітнянської, університетської, службової) етики за умови відсутності у діяльності особи (осіб) (сторони та/або сторін конфлікту) порушень норм права, але містять наявність порушень норм етики і доброчесності, що викликає громадський осуд.

4.2 Комісія з етики має повноваження одержувати та розглядати скарги (заяви, звернення, службові записки тощо) щодо інциденту (конфлікту) та/або порушень норм етики і доброчесності, які надійшли на поштову/електронну адресу Університету і направлені ректором до розгляду Комісії з етики.

Реєстрація поданих заяв здійснюється канцелярією університету та секретарем Комісії з етики.

4.3 Звернення (заяви, скарги, тощо) подаються в письмовій формі та мають містити дані (ім'я, прізвище, місце роботи, посада, структурний підрозділ), місце навчання (факультет, курс, спеціальність, форма і основа навчання, група), адреса, контактні дані, опис конфлікту та/або дії, що оскаржуються та особистий підпис особи заявника. Анонімні заяви чи такі, що не відповідають вказаним вимогам, не розглядаються.

4.4 Комісія з етики має право:

приймати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення етичних норм, здійснювати необхідне реагування згідно з положеннями чинного законодавства та готувати відповідні висновки;

одержувати від структурних підрозділів Університету, учасників освітнього процесу інформацію та документи, необхідні для здійснення своїх повноважень;

залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення етичних норм за поданою заявою;

проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів професійної

етики та академічної доброчесності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;

ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, наукової діяльності, якості освіти;

готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження етичних принципів та принципів академічної доброчесності в наукову та освітню діяльність Університету;

надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів ефективного дотримання норм цього Положення;

інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних актів Університету.

4.5 Сторона/або сторони конфлікту мають право:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення етичних норм, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від цього, брати участь у дослідженні доказів порушення етичних норм;

- знати про дату, час і місце засідання, бути присутньою під час обговорення питання про встановлення факту порушення етичних норм.

4.6 Обов'язки членів Комісії з етики:

- ознайомлюватися сторони конфлікту з матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення етичних норм;

- ознайомлювати сторони конфлікту з датою, часом і місцем засідання Комісії;

- здійснювати об'єктивний розгляд заяв щодо порушення етичних норм;

- приймати об'єктивні рішення щодо кожного окремого заявленого випадку порушень етичних норм;

- не розголошувати факти та інформацію про учасників розгляду заяв про порушення етичних норм та вимог академічної доброчесності, які містять особисті дані, окрім випадків передбачених законодавством;

- протоколювати засідання та формувати річний звіт про роботу Комісії, з подальшим оприлюдненням на сайті Університету.

5. Рішення Комісії з етики

5.1 Організаційною формою роботи Комісії є засідання.

5.1.1 Засідання скликаються у разі необхідності вирішення конфліктних ситуацій та встановлення фактів порушення етичних норм.

5.1.2 Після надходження заяви щодо порушення норм етики, норм академічної доброчесності або про можливість такого порушення секретар Комісії повідомляє особу, стосовно якої порушено питання, про дату, час та місце проведення засідання Комісії.

5.1.3 На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення норм етики чи академічної доброчесності серед членів університетської спільноти.

5.2 Засідання Комісії вважають правочинним, якщо на ньому присутні не менш ніж дві третини її членів.

5.3 Розгляд конфліктної ситуації у Комісії з етики відбуваються в обстановці

гласності, якщо за вмотивованою заявою однієї із сторін Комісія не дійде до висновку про необхідність проведення засідання в умовах конфіденційності.

5.4 Комісія приймає рішення шляхом відкритого голосування.

Рішення вважають прийнятим, якщо за нього проголосувало більшість від складу Комісії.

У випадку, коли голоси розподіляються порівну, на цьому самому засіданні проводять повторне голосування.

У випадку, якщо голоси знову розподіляються порівну, остаточне рішення приймається Головою Комісії.

5.5 Рішення Комісії оформлюють протоколом, який підписує Голова та секретар Комісії.

5.6 За результатами розгляду справи та з'ясування всіх істотних обставин Комісія готує письмовий висновок щодо наявності або відсутності факту порушення норм етики чи академічної доброчесності.

5.7 Висновок Комісії має складатися з наступних частин:

у вступній частині зазначається дата та місце складання висновку, учасники процедури розгляду питання щодо порушення норм етики чи академічної доброчесності та зміст заяви;

описова частина має містити інформацію по суті питання, що було розглянуто Комісією;

у мотивувальній частині зазначаються обставини та докази, які Комісія взяла до уваги.

5.8 Копія рішення надається сторонам конфлікту впродовж 5 робочих днів із дати проведення засідання Комісії з етики, на якому розглядалася відповідна заява (вручається заявникові особисто під підпис або надсилається на електронну/поштову адресу заявника).

5.9 Рішення Комісії з етики мають рекомендаційний характер. Комісія має право переглянути своє рішення.

5.10 За результатами розгляду звернення та встановлення факту порушення принципів і стандартів Етичного кодексу Комісія з етики може прийняти рішення рекомендувати ректору застосувати до представників академічної спільноти заходів виховного або дисциплінарного характеру.

5.11 Комісія з етики має право відмовитися від розгляду звернення (скарги, заяви, тощо), якщо вважає її такою, що виходить за межі компетенції Комісії з етики або не відповідає цілям діяльності Комісії.

5. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

6.1 Члени Комісії з етики повністю дотримуються основних принципів запобігання корупції, які визначено законодавством про запобігання корупції, забезпечують регулярну оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності, уживають відповідних заходів щодо упередження та врегулювання конфлікту інтересів та корупційних дій, що можуть виникнути при виконанні ними своїх обов'язків.

6.2 Члени Комісії з етики зобов'язані дотримуватися вимог Закону України «Про запобігання корупції».

6.3 Членам Комісії з етики суворо забороняється прямо чи опосередковано використовувати надані їм повноваження чи пов'язані з ними можливості з метою

одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або давати обіцянки/пропозиції чи неправомірну вигоду особі, зазначеній у част. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

6.4 За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень члени Комісії з етики притягуються до юридичної відповідальності згідно чинного законодавства.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1 Це Положення затверджується рішенням вченої ради та вводиться в дію наказом ректора Університету.

7.2 Зміни та доповнення до Положення розглядаються, затверджуються вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.

7.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.